

Tóbiás László: Szakmai életutak az ifjúsági munkában - Rapi István

Kulcsszavak: ifjúsági információs és tanácsadó iroda, közösségi tér, ifjúsági referens, drogprevenációs referens, iskolai szociális munka, iskolapszichológus

Rapi István rendszereket teremtett és vezetett be az ifjúsági munkában. 1987-ben kezdett dolgozni az Angyalföldi Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda megteremtésén, és az 1988. október 20-i megnyitástól a 2011 végi megszüntetéséig vezette az intézményt, melynek keretében iskolapszichológusi és iskolai szociális munkás hálózatot is felépítettek, majd mindkettőt leválasztották az intézményről. Az iroda az ÁISH¹ első pályázati körében nyert támogatásból született², az akkor létesült irodák vezetői hamar felismerték az együttműködés szükségességét, így Rapi István rövidesen az irodák országos vérkeringésének ismert alakja lett, a második körben létrejött irodák megteremtését már tanácsadóként segítette, és ma is ez a szerepe az ifjúsági munkások országos kapcsolathálózatában. 2009-ben az Iránytű Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda és Vízöntő Pinceklub és Pest Megyei Ifjúsági Módszertani Központ miniszteri elismerő oklevelet kapott. A XIII. kerületi iroda megszüntetése után, 2012-ben a IX. kerület felkérésére készített ifjúsági koncepciót, melynek megvalósításához ifjúsági és drogprevenációs referensnek hívták meg. A folyamat során civil szervezeteket vontak be a munkába, és új intézményeket is létrehoztak. A 2019-es önkormányzati választás nyertesei más utakat kezdtek járni, Rapi István tapasztalata szerint stratégia helyett egyedi lépések váltak meghatározóvá. 2021 február végével elhagyta a polgármesteri hivatalt, és a Klebelsberg Központ Belső-pesti Tankerületi Központ tanügyigazgatási referensként dolgozik tovább Ferencváros iskoláival. 34 év után ért véget ifjúsági munkási életútja. Két vékony szál maradt meg. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma általános gyermek- és ifjúsági szakértőjeként pályázatokat bírál. És gyakorolja az alapítói jogait és feladatait az Iránytű Ifjúsági és Mentálhigiénés Alapítványnak, amit 1990-ben Angyalföldi Ifjúsági és Mentálhigiénés Alapítvány néven alapított, hogy – a sokak által követett eljárás szerint – a meginduló pályázati rendszerben ne csak az intézmény pályázhasson forrásokra. Az iroda hajdani munkatársa, Szabó Gábor vezetésével tart az alapítvány életben valamennyit az ifjúsági iroda hagyományaiból, értékeiből és tevékenységeiből.

Rapi István 1959-ban Gödöllőn született, ahol most is nagyon gyakran jelen van, édesanyja ma is a régi kertesházban él. Egyértelműen városnak élte meg mindig szülőhelyét, sok hagyományával és értékével, nem a Sissy-kultusz miatt. Szülei emlékeztették rá, hogy már kisiskolásként is pedagógusnak készült, imádott tanítónője megszerettette vele az iskolai életet. Szülei elbeszélése szerint az utcabéli gyerekeket tanítgatta, gyakran játszottak iskolást, és mindig ő volt a tanár bácsi. Imádta a balatonlellei nyári táborokat, minden évben ment. 7–8.-os úttörőként alsós kisdobosok őrsvezetője volt, elsős-másodikos gimnazistaként ifivezető volt a Légszesz Utcai – mai Hajós Alfréd – Általános Iskolában, táboroztatott is. Mint mindenki, KISZ-tag volt a Török Ignác Gimnáziumban, építőtáborban is volt, mert azt mondták, ez számítani fog a felvételinél. Velencén a vasúti vágányok mellett takarítottak. Nem gondolja,

¹ Állami Ifjúsági és Sport Hivatal

² Lásd sorozatunkból a Wootsch Péterrel és Szabó Andrással készült interjúkat!

hogy ezek a tapasztalatok terelték volna az ifjúsági munka felé. A gimnáziumban tudatosan készült a tanárképző biológia-földrajz szakára, bár angol tagozatos osztályba járt. Érettségi után nem vették fel az egri tanárképzőbe, így gödöllői sorstársai példáját követve képesítés nélküli tanárnak állt, előbb Hévízgyörkön, majd az újabb sikertelen felvételi után Ikladon. Az előbbi helyen a sorkatonának vitt tornatanárt helyettesítette. Utóbbi helyen minden évfolyamon csak egy osztály volt. Mindenkinek tanította a biológiát és a fizikát, a hatodikosoknál megkapta az osztályfőnöki feladatokat és a matematikát is. A harmadik felvétellel jutott be a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolára, négy boldog szegedi diákév következett. Az angyalföldi Gyöngyösi Úti Általános Iskolába beadott pályázatával nyert állást, és megbízták az egyik ötödik osztály vezetésével. Az iskola a Váci út gyárai munkásai számára épített paneltelep gyerekeit fogadta, akik között nem kevesen magatartási, tanulási, részképességzavarral küzdöttek, bár akkor még nem voltak meg ezek a nevei a problémáknak. Egy év tanítás után hívták be katonának. Az alapkiképzés után, mint diplomás, tartalékos tisztiképzés is kapott, a második és harmadik félévet Táborfalván töltötte el, egy ör- és építőszázadban³. „Század politikai megbízott” beosztásban a parancsnok „asszisztense” volt, amellet könyvtárat, kultúrprogramokat szervezett, mintegy népművelőként. Rapi István érdeklődését a segítő, mentálhigiénés szakma iránt az ott végzett – ráérzésekre támaszkodó – munkája irányította. Az iskolába való visszatérte után érdeklődése a tanításról a gyerekek segítése felé fordult. Volt tanártársa, aki akkor már a kerületi KISZ-bizottságon⁴ dolgozott, kereste meg a kérdéssel: akarna-e a leendő ifjúsági iroda létesítésén dolgozni. A kerületi tanács és KISZ-bizottság nyert másfél millió forintot az ÁISH 1987 áprilisában meghirdetett pályázatán, az Angyalföldi Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda⁵ tényleges kitalálása és megvalósítása Rapi István és Bradák Maja munkába állásával kezdődött meg, aki a megnyitás után még vagy 3 évet dolgozott az irodában. Másfél évig tartott a szakmai előkészítés és a Csanády utcai (akkor Élmunkás, ma Lehel téri) aluljáróban az iroda kialakítása, az addig a köztisztasági vállalat raktáraként szolgált helyiségből. 1988. október 20-tól 2011. december 31-ig dolgozott Rapi István az iroda vezetőjeként, főállása mellett más ifjúsági intézményeket, illetve projektet segítve szakértőként. 1990-ben Szegeden biológia szakon középiskolai tanári diplomát szerzett, mert úgy gondolta, az ifjúsági munkából vissza fog térni a tanításhoz. 1990-ben felvették volna az ELTE Állatszervezettani Tanszékére

³ Építőszázadba hívták be azokat, akiknek gyerekük volt, vagy másokról kellett gondoskodniuk, mert ezekben az alkulatokban a „zsold” mellett némi munkabért is kaptak, amivel családjukat segíthették. Ezen fiatalok közül sokan nem csak anyagi gondokkal küzdöttek.

⁴ A Kommunista Ifjúsági Szövetség szinte kizárólag az iskolákban és a munkahelyeken működtetett alapszervezeteket, nagyobb intézményekben az alapszervezetek felett álló KISZ bizottságokat (melyek egy-két vezetője teljes vagy részmunkaidőben politikai alkalmazott volt). Ezek felett álltak a járási/városi/fővárosi kerületi KISZ-bizottságok, azok felett a megyeiek, majd a Központi Bizottság, melyek apparátusaiban főállású munkatársak dolgoztak, miként a megyei és országos KISZ-iskolákban is, melyek képzési központokkal is rendelkeztek. Ifjúságkutató intézete országos szinten volt a KISZ-nek, de a helyi szellemi kapacitásokra támaszkodva is készültek kutatások, például egyetemi városokban. Rendelkezett vállalatokkal is a KISZ, például az Ifjúsági Lapkiadó Vállalattal. A tevékenységek alapvetően közösségek voltak. Bár az alapszervezetek elé állított követelmények között szerepelt, hogy a tagok támogassák egymást, a felkészítések, képzések tartalmi között nem volt különösebb súlya mentálhigiénés témáknak. A 80-as évek ifjúságának mentális állapotának és szolgáltatásainak vizsgálatairól forrásként használhatóak az Ifjúsági Szemlében megjelent írások – Ezek repertórium: Új Ifjúsági Szemle VII. évfolyam 4. szám, illetve a Társadalmi Beilleszkedési Zavarok (TBZ) kutatási főirány eredményeinek publikációi, például: Társadalmi beilleszkedési zavarok Magyarországon (1986)-

⁵ Az ifjúsági információs és tanácsadó irodák történetéhez lásd: Szabó (2006)

tanársegédnek, de irodavezetői fizetése harmadára már nem tudott visszalépni, mert nem tudott volna lakáshitelt törleszteni. Amikor megindult az iroda, kezdett hiányozni a tanítás Rapi Istvánnak, így óraadóként középiskolákban tanított, illetve a 90-es évek közepétől érettségi elnöki feladatokat is vállalt mindmáig. 2009-től tanított az ELTE Tanító- és Óvóképző Karán, az ifjúságsegítő felsőoktatási szakképzésben, amit jogszabály törölt el 2019-ben. Mivel minden kollégája segítő diplomával (is) rendelkezett Debrecenben mentálhigiénikus diplomát szerzett. Azután, hogy az ifjúsági irodát közművelődési intézménnyé sorolták át, 1997-ben kulturális menedzser végzettséget szerzett, helyettesével együtt. Így már – és még kétszer – elnyerhette ötéves ciklusokra az irodavezetői-igazgatói megbízást. Nem tud róla, hogy bármelyik alkalommal is megpályázta volna még valaki az igazgatói állást. A kötelező továbbképzés teljesítésére tanfolyamok helyett a szociológia szakot végezte el, humánmenedzser szakiránnyal, 2003-ban, Debrecenben. Az angyalföldi iroda hosszú folyamatban veszítette el önállóságát, majd létét. Rapi István 2012 ősztől 2021 februárja végéig volt Ferencváros ifjúsági és grogprevenciós referense. A XIII. kerületben folyamatosan fejlesztette az irodát, a IX. kerületben pedig új intézmények sorának létesítését kezdeményezte, indította be, illetve támogatta nem önkormányzati intézmények létrehozását, fejlesztését. Az ifjúsági munkát pártsemlegesen végzendőnek tartja, nem is érdekelte a pártpolitizálás. „Kicsit azért mindig kellett illeszkedni a struktúrához, különösen Angyalföldön.” Rapi István munkájáért mindkét kerületben kapott polgármesteri elismerő oklevelet 2004-ben miniszteri elismerő oklevelet, 2011-ben Magyar Ifjúságért Díjat.

*

1984-ben a Gyöngyösi Úti Általános Iskolában együtt kezdtünk el tanítani Kollárné Tóth Évával. Én lettem az 5a osztályfőnöke, ő pedig az 5b-é, egymás mellett ültünk a tanárban. Pályakezdők voltunk, szimpatizáltunk egymással, jókat beszélgettünk, együtt vittük kirándulni az osztályainkat. Mire visszatértem a katonaságtól, ő bement a kerületi KISZ-bizottságra dolgozni. A kerületi KISZ-bizottságokon volt egy iskolatitkári pozíció, ők foglalkoztak a középiskolásokkal. Éva a munkája révén ismerkedett meg Milfait Mártáékkal, az 1984-ben létrehozott Óbudai Ifjúsági Információs és Tanácsadó Irodával. 1987 áprilisában jött a pályázat, és Éva úgy gondolta, kellene ilyet csinálni Angyalföldön. Akkor nagyon ment ez az „underground-mozgalom”, hogy a fiatalok az aluljárókban vannak, ott kell irodákat csinálni. (Jóval később meg plázákba vinni volt divat ifjúsági szolgáltatásokat. Mi is csináltunk egy tervezetet Szabó Gáborral, de már annyi mindent akartunk akkor csinálni, ezt már nem támogatták.) A kerületi tanács és a KISZ-bizottság közösen nyújtotta be pályázatát az ifjúsági iroda létrehozására, és nyert is a kerület másfél millió forintot a beruházásra. Öt éven át való működtetést a kerületnek kellett vállalnia. Éva megkérdezett, hogy volna-e kedvem egy ilyen irodát vezetni. Fiatalon azt éreztem, hogy jó tanítani, meg szeretek is, de kicsit többre, másra vágytam. Éva kérdése után megismertem a pályázatot, majd igent mondtam, és elkezdődött a munka.

Az ifjúsági információs és tanácsadó irodák létrehozásában benne volt, hogy kellene az úttörőtől, meg a KISZ-től más irányba nyitni. Kicsit másfajta ifjúsági munka indult el ezzel, mint ami addig volt. Az jobban épült mozgalomra, ideológiára, tagságra, ez pedig azt az ifjúsági populációt akarta megszólítani, amelyik sehová nem tartozik, csak úgy van, bolyong a

nagyvilágban, és segítségre van szüksége, támpontra a saját életéhez, egy szolgáltató intézményre. Az irodák egyéneknek szóltak. Amit ma bárki megnéz a neten, azt akkor hagyományos információhordozókon lehetett elérni. Ezért mindenféle könyvet gyűjtöttünk, mindenféle újságokat járattunk. Albérlet, tanfolyam... nagy kincs volt egy telefonkönyv... ezeket az információkat a fiataloknak mi ingyenesen biztosítottuk, anonim módon. Mellette kitaláltuk a különböző szakirányú segítségnyújtási formákat: pszichológiai, jogi, munkavállalási, pályaválasztási, szenvedélybetegségek tanácsadást.

Az irodahálózat nem zárkózott el a KISZ-től. A kerületi KISZ-bizottság és a tanács együtt pályázhatott ifjúsági iroda létesítése támogatásáért. A vállalati KISZ-szervezetek eléggé erősek voltak még ahhoz, hogy sokat tudjanak segíteni a hely kialakításához, illetve felszereléséhez. A működtetést és fenntartást a tanács – ami pár éven belül önkormányzattá alakult –, látta el költségvetést biztosított az intézmény működtetéséhez.

Az iskolákban mi szólítottuk meg a gyerekeket, a 18-30 éves korosztály nagyon is tudta, hogy mit akar, a konkrét problémájával jött. Jogi problémák, pszichológiaiak, munkanélküliség, továbbtanulás... Ezekkel nem a hetedikes gyerek jött be. A pszichológusokhoz segítő beszélgetésre, terápiára, de akár családterápiára a szüleikkel, huszonévesek, harmincasok jártak be. Olyan egyedi szolgáltatást nyújtottunk, ami az egész ellátórendszerből ki lett söpörve. Azok a rétegek, amelyek bennünket használtak, nem mennek be szolgáltatásokba.

Négy főállású kollégával nyitottuk meg az irodát, és tízen dolgoztak megbízási díjasként. Minden nap volt egy pszichológus, volt egy szenvedélybetegségekkel foglalkozó kolléga, mert mi már akkor is foglalkoztunk ezzel. Egy egészségnevelő, egy közösségépítő. És volt egy jogász, aki a 24 év alatt végig velünk volt.

Az irodahálózat egészen mást akar csinálni, mint a KISZ, meg az úttörő, és egészen máshogy megszólítani a fiatalokat. De nagyon azért senki sem állt mellé, ezért hányatott volt a sorsa, mindig harcoltunk. Mindenkinek a saját vérmérséklete, lobbija, az önkormányzata adottságai, az ott ülő politikusok éleslátása, vagy annak hiánya alapján dönt el, meddig tudott működni, és milyen sikereket elérni.

Belekerültem egy teljesen új dologba, ami teljesen más volt, mint a 80-as évek népművelői munkája. Ezek az ifjúsági irodák egyáltalán nem azt akarták csinálni, mint a közművelődési intézmények, és nem azt, amit a családsegítők, hanem valahol a kettőnek az ötvözete volt. Az a fajta alacsony küszöbű szolgáltatás, személyes jelenlét, az, hogy mi minden fiatallal akartunk valamit kezdeni – természetesen, ha ő akarta –, elindította a segítő szakmának azt a fajta öszvérmódját, ami a szakembereket motiválta arra, hogy egyre jobban képződjenek erre. Engem is. Egyre jobban professzionalizálódott a szakma, egyre többet beszéltünk róla, hogy ez egy ifjúságsegítő szakterület. Soha nem volt ránk törvény. Nem voltunk oktatási intézmény, nem voltunk szociális intézmény, akikre van törvény. A családsegítők velünk párhuzamosan indultak el, a XIII. kerületben a Híd.⁶ Nem voltunk egészségügyi intézmény, nem voltunk művelődési ház, de mindegyikből csináltunk mindenfélét. Egy időben oktatást segítő intézmények hívtak minket,

⁶ A TBZ kutatási főirány beavatkozási javaslatai egyaránt tartalmazták „mentálhigiénés állomások” – ezek lettek a családsegítők – és ifjúsági szolgáltatások megindítását. (Társadalmi beilleszkedési zavarok Magyarországon 1986) A XIII. kerületben mindkét intézményt 1988-ban nyitották meg.

utána lettünk speciális közművelődési intézmény. Mi tiltakoztunk az ellen, hogy ugyanazt a sémát húzzák ránk, mint általában a művelődési intézményekre, és ne akarják, hogy bevételt termeljünk, mert nem vagyunk rá képesek. Fontos, hogy az ifjúsági iroda könnyen elérhető legyen, anonim, bármilyen problémára azonnali segítséget adjon. Nincs várólista, nagy terápia... Ezek voltak a kiindulópontok.

1988 augusztusában még az ÁISH írta ki a második körös pályázatot, év végére pedig már – rövid közjátékok után – Wootsch Péter vezetésével a Miniszterelnökségen működött a Ifjúságpolitikai Titkárság, ugyanazokkal a személyekkel. Kovács Erzsé volt a mi anyánk. Az ő sugallatukra létrehoztuk 1990-ben a HAYICO⁷-t, Ványi Bálint, a salgótarjáni iroda vezetője lett az elnök. A második-harmadik évében kezdett mindenki aggódni, meddig lesznek fenntarthatóak az irodák. A tanácsok a támogatási szerződésekben öt éves fenntartást vállaltak. Ezért csináltuk meg a HAYICO-t, azzal beléptünk a nemzetközi szervezetbe⁸ ERYICA, és ki-kil elindította a helyi csatáit. Több formában működtek az irodák. Voltunk néhányan önkormányzati intézmények. Voltak, akik egy művelődési intézmény részeként működtek. Ezek többnyire elszorvadtak, mert a művelődési házak igazgatói többnyire nem értették, mi ez. Volt néhány, amelyik a családsegítő részeként működött. Ilyen volt Ferencvárosban az Aluljáró, az Ecseri úti metróállomás WC-jéből kialakítva, a Belváros felé tartó vonatok oldalán, és ilyen ma az Aluljáróból szervezett H52, a Haller utca 52-ben. És voltak, amik eleve civil szervezet keretében jöttek létre. Ferencvárosban a Közért Ifjúsági Iroda, a tanoda mellett. Szervezeti formától függetlenül minden irodának az a nagy problémája, hogy nincs ifjúsági törvény, ami szabályozná – sok másik mellett – ezt a területet is. Folyamatosan voltak egyeztetések Kovács Erzséivel, hogy a szabályozásba bekerüljön a húsz ifjúsági iroda. Ditzendyék, Habi, Wéber Laci⁹, a HAYICO elnöksége azon dolgoztunk, hogy előkészítsünk törvényjavaslatot. 2–3 fős irodáik voltak, ami egész más volt, mint nálunk 40–50 emberrel dolgozni. Ők az életükért küzdöttek, mi pedig folyamatosan fejlődtünk. Mindig a parlamenti ciklus lejárta előtti évben vette elő a törvény ügyét az aktuális kormány, és soha nem valósult meg belőle semmi. Egyedül a NIS, a Nemzeti Ifjúsági Stratégia¹⁰ született meg, ami most is él, mert 2024-ig van érvényben. A törvényről egyébként mindig azt lehetett hallani, hogy nem lesz és nem is kell, mert ezek olyan típusú szolgáltatások, amik más szektorokból hasítanak le szeleteket.

Kerestük a helyünket, intézményként is, és én magam is. Az aluljáró 60–70 m²-es helyéhez újabb részeket kapcsoltunk. Az önkormányzat hozzájárulásával a 10 megbízásos pozíciót kezdtem főállásokká alakítani. 92 körül kezdtem el komolyabbá kiépíteni a szervezetet.

Az ifjúsági irodák legnagyobb vonzereje az volt, hogy nem derült ki, hogy önkormányzat által fenntartott intézmények. Szinte mindenki azt hitte, hogy ez egy civil kezdeményezés. A benne

⁷ Hungarian Association of Youth Information and Counselling Offices, Magyarországi Ifjúsági Információs és Tanácsadó Irodák Szövetsége

⁸ ERYICA, European Youth Information and Counselling Agency, Európai Ifjúsági Információs és Tanácsadó Szövetség

⁹ Ditzendy Károly Arisztid, majd Szabó Csaba, Habi a kecskeméti, Wéber László a veszprémi iroda vezetője volt, Ditzendy és Wéber voltak a HAYICO elnökei is.

¹⁰ 88/2009. (X. 29.) OGY határozat a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról

dolgozóknak a habitusa is olyan volt, a segítő attitűd. Nem kértük el a személyi igazolványt, nem vettünk fel adatot, csak statisztikát vezettünk.

Amikor megnyitottunk, a környék¹¹ lakói egyaránt használták az irodát, a mindenki által felismert különbségek ellenére soha nem volt konfliktus a csoportok között, és nem volt különbség sem abban, ahogy segítséget kértek a különböző csoportok tagjai, sem abban, ahogy mi segítettünk nekik. Lipóciai zsidó családok színházjegyekért jártak hozzánk.¹² A kerület egészségnevelő, aki az önkormányzat rendelőjében dolgozott, Nagy Gizi, az „Egészséges Gizi”, kitalálta, hogy legyenek egészségnapok, meg csináltunk életmód-táborokat Velencén, a kerületi gyereküdülőben, amikor már elkezdtünk táboroztatni. Gizi néni azt mondta, a magas vérnyomás nem csak az idősek problémája, hanem mindenkié. Vettünk egy vérnyomásmérőt, és mértük a vérnyomását minden betérőnek. Ezért a környék idősei lejártak hozzánk, és elmondták az unokáiknak, hogy van ez a jó hely. Olyanok voltunk, mint egy könyvtár olvasóterme: mindenféle újságot járattunk. És az idősek becsábították az unokáikat.

Amikor a gyerekek, fiatalok többen jöttek együtt, nem egyesével, akkor kezdett bennünk érlelődni, hogy kellene nekünk közösségi tér, ma így mondjuk, akkor klubnak neveztük. 94-ben kaptuk meg a megszűnt Medicor Vállalat pinceklubját a Váci út 50-ben, ebből hoztuk létre a Vízöntő Pinceklubot, ami 265m². A tagintézményünkként működött, két művelődésszervező kollégával. Ott tudtunk olyan tevékenységet végezni, ami nem egyéni segítség, hanem csoportos munka. Volt jogától kezdve minden, korrepetálás, kézműves programok, mint egy művházban. Ez a szektorok közöttiség volt a dolog rákfeneje: minden ágazattal működj együtt, de egyikhez sem tartozol.

Reklámoztuk ezerrel a kerületben, hogy van a Vízöntő. Az iskolákkal kapcsolatban voltunk, futtattuk a prevenciós programokat – Szabó Gábor, Geist Gábor a drogprevenciót, Lovas Zoltán szexuális felvilágosítást, AIDS-prevenciót. Volt iskola, amelyiket meg kellett győzni, mert azt mondták, amit mondanak ma is: nálunk semmi probléma nincs. Ismertem az igazgatókat, sok helyettest, tanárt, ők ismertek minket, mondhatom azt, hogy hitelesek voltunk. Jeleztem az önkormányzatnak, hogy milyen jó lenne, ha a pszichológusaink délelőtti prevenciós foglalkozásokat tarthatnának az iskolákban, majd délután bejöhetnének hozzájuk a segítséget kérő fiatalok az irodába. Engedélyezték, kaptunk kettő státust. De az iskolák jelezték, hogy másutt is szeretnék pszichológus jelenlétét, akkor kezdtük el az óvodai és iskolai pszichológusi hálózat szervezését. A XIII. kerület mindenben elől járt. A nevelési tanácsadóval és a pedagógiai kabinettel kidolgoztunk egy programot, végül úgy valósult meg, hogy a kabinet az óvodákban és az általános iskolákban, mi pedig a középiskolákban indítottuk be az iskolapszichológusi hálózatot. 93-ban kezdett el dolgozni nálunk hat főállású pszichológus kolléga, 98-ig működött a szolgáltatás. Vesszőparipám volt, hogy ne csak a kerületi önkormányzat gimnáziumaival dolgozzunk, hanem az alapítványiakkal, meg a szakképző

¹¹ A XIII. kerület két legnagyobb része Angyalföld és Újlipótváros a Váci út két oldalán fekszik, az iroda éppen középen működött, a két aluljáró közül nem abban, amelyikből a metróállomás nyílik. Az angyalföldi oldalon, főleg a Lehel út és a Nyugati pályaudvar közötti elslumosodott házakban sok cigány család élt, Újlipótváros pedig a XX. század elejétől a zsidó polgárság kedvelt modern városrésze, amit gyakran becéznek Lipóciának.

¹² Az ifjúsági irodák azért árultak akkor színház- és koncertjegyeket, hogy több látogatót vonzzanak be – nem volt még internet, a jegyeket a színházakban vagy ügynököknél lehetett megvásárolni, akik például nagyvállalatoknál minden hónap azonos napján árulták a jegyeket.

iskolákkal is, amiket a főváros tartott fenn, mert a gimnáziumokba is jártak kerületen kívüli gyerekek, ahogy a szakképzőkbe is kerületiek, így értelmetlen lett volna a különbségtétel. Még egy főállású gyerekorvosunk is volt, több mint 20 éven át. Ő csinálta a felvilágosító programokat.

Amikor bevezették a polgári szolgálatot, lecsaptunk a lehetőségre: ingyen jutottunk munkaerőhöz. Egy alkalommal egy cigány fiú, került hozzánk. Hegedülni tanult. Felhívott a zeneiskola vezetője: nagyon szeretné, hogy ez a fiú ne kallódjon el, jó lenne, ha nálunk lehetne polgári szolgálatos a katonaság helyett. Nagyon jól jött nekünk, minden rendezvényünkön hegedült, és behozta az ismeretségi körét is. Szerveztük a kábítószerügyi egyeztető fórumot (kef), és annak egy kétnapos tréningjén, 93-94 környékén részt vett egy cigány fiú, aki a roma önkormányzathoz kapcsolódva akart segítőként dolgozni. Tele volt energiával, hogy a kerületi gyerekeknek segíteni szeretne. Az iskolapszichológusi hálózat kiépítése kapcsán érzékeltek, hogy sok olyan óvoda és iskola van a kerületben, ahol magas a roma gyerekek aránya, velük és a családjaikkal a pedagógusok nem nagyon tudnak mit kezdeni. Ezért kellene egy iskolai szociális munkás hálózat is. 95-ben sikerült 4 óvodai és iskolai szociális munkást is felvenni, mindegyikük egy óvodában és egy iskolában dolgozott. Az iskolában végzett munka mellett nekik is voltak tanácsadó délutánjaik. Szívesebben eljöttek hozzánk, egy laza, fiatalos helyre, nem féltek attól, hogy megszólják őket, mint esetleg az iskolában, ahol a tanító néni küldi be őket az orvosi szobában üldögélő szakemberhez. 3 évig az a fiú volt ennek a hálózatnak a munkatársa, aki a roma önkormányzat felől talált ránk. Ő akkor már tanult szociális munkásnak. Hozta egy barátját is, akit pedig mi iskoláztunk be a hajdúböszörményi szociálpedagógus-képzésre. Amíg ők ketten nálunk voltak, bevonzottak cigány fiatalokat. Oláh Anna esélyegyenlőségi referens is mindig ajánlott bennünket. Vele Ferencvárosban is dolgoztam később.

Mi állandóan építkeztünk a szó szoros értelmében is: az iroda eredeti kialakítása, helyiségek hozzákapcsolása az aluljáróban, a Vizöntő, a Pannónia utca... Amikor 98-ban az aluljáróból a felszínre jutottunk, átköltöztünk Lipóciába, a Pannónia utca 34-be – akkor cseréltük Iránytűre az intézmény nevét, mert már nem voltunk angyalföldiek –, elkezdtek az egész városból járni hozzánk, sőt, az agglomerációból is. Mivel a szolgáltatás anonim volt, nem kérdeztük, kerületi-e a látogató. Persze a beszélgetésből előbb-utóbb világossá vált. Jöttek például a pszichológushoz, mert nem volt a lakóhelyükön ingyen elérhető. A szájpropaganda működött a legjobban.

98-ban képviselői, bizottsági elnöki javaslatra elkerült tőlünk mind a két hálózat, mondván nem illenek a profilunkba. A pszichológusokat áthelyezték a pedagógiai kabinetbe, legyenek együtt az általános iskolákban dolgozó kollégáikkal, a szociális munkásokat pedig a Csata utcai iskolába, mondván, ott van a legtöbb roma gyerek. Az iskola persze nem tudott mit kezdeni 4 szociális munkással, így egy éven belül átkerültek a pedagógiai kabinetbe, ahol elsorvadt a hálózat. 2018-tól írja elő a törvény az óvodai és iskolai szociális segítők alkalmazását. Több mint 20 évvel jártunk előrébb. A velünk maradó pszichológusok nagyobb óraszámban kezdtek az irodában klienseket fogadni, megvoltak a terápiás végzettségeik is. De mindenképpen traumaként élte meg a szervezet a két hálózat, a kollégák leválasztását.

A kétezres évekig szárnyaltak a dolgok, beleértve azt is, hogy én külföldi konferenciákra, tanulmányutakra utaztam. Önállóan gazdálkodó intézmény voltunk, gazdasági vezetővel, titkárnővel, pénzügyessel. Majdnem mindenki főállásban volt. Nagy rendezvényeket, táborokat csináltunk. Az integrált közösségi szolgáltató terek pest megyei módszertani központja lettünk. Működtettük a kef-et, a részt vettünk a szociálpolitikai kerekasztal munkájában. Bűnmegelőzési programokat, képzéseket csináltunk, a HAYICO-n belül az összes irodának. Mindenkit fogadtunk. Azt vettem észre, hogy ötvenen dolgozunk az irodában, 30 főállásban!

Hogy min múlt, hogy ebből lett egy ötven fős intézmény? Hogy az én képességeimen-e? Azt hiszem igen. Azon, hogy felismertem a helyzeteket. Láttam, miről szól. Szerintem jól építettem kapcsolati tőkémeket a polgármesteri hivatalban. Valószínűleg ehhez nekem van érzékem. Meg ezt én szerettem csinálni, és azok az emberek, akikkel együtt dolgoztam, mindnyájan kiváló szakemberek voltak. Aki betette oda a lábát, mindenki megfertőződött ettől a munkától. Mindenki jól érezte magát, és ennek az lett az eredménye, hogy ott ragadtak. Ugyanúgy viselkedtem a kollégákkal, mint a kliensekkel. Segítettem a munkájukat. Segítettem, hogy kibontakozzanak. Voltak alapvető munkakörök, de mindenki a specialitására, hobbjára, becsípődésére ráépítettük azt, amit csinált. Ezt persze az önkormányzat felé kellett prezentálni, de azért tudtam ezt csinálni, mert voltak eredményeink. Ha nem lettek volna eredményeink, bezártak volna bennünket, mint a többieket. Nem voltak fenntartói elvárások, indikátorok. Adott volt minden, akkor valósítsuk meg azt, ami ennek a filozófiája, mondtuk magunknak. Minden évben minden iskolába mentünk, és kezdtük előlről, és kapcsolatokat építettünk. Azt gondolom, hogy az egy biztonságot adott a kollégáknak, hogy a 24 év alatt végig ott voltam. Folyamatosan számíthattak rám, minden külső nehézség ellenében. Ott álltak mögöttem, reménykedtek, hogy megvívom a harcot, és mindig sikerült is. Kivétel 2011, amikor azt mondták, mi már nem kellünk. Addig reprezentáltak velünk, minden külföldi delegációt elhoztak hozzánk, ahogy a főváros, meg a minisztérium is mutogatott bennünket.

Az ifjúsági iroda pszichoteamjében dolgozók csoportos szupervíziójában vettem részt én is folyamatosan. Én bevitettem a saját vezetői problémáimat is a szupervízióba, a fenntartóval kapcsolatosakat is. Még ma azt látom, hogy egy iskolaigazgató nem tud a kollégái előtt beszélni, addig nálunk a hierarchia máshogy épült fel. A kollégákkal azonos szintre vittem le a vezetői munkát, és nem volt szankciója, ha engem kritizáltak. Jó visszajelzéseket kaptam, a szupervízoroktól is, hogy én ebben a helyzetben jól tudtam működni. Egyéni szupervízióba nem jártam, Évával, kerületi intézmények vezetőivel, ifjúságszakmából kollégákkal tudtam átbeszélni a munka nehéz helyzeteit.

2008-ban az önkormányzat az öt közművelődési intézményt összevonta, egy nonprofit kft-be. A korábbi igazgatók szakmai igazgatók lettünk, már nem kellett pályáznunk az állásunkra. Akkor el kellett küldeni azokat a kollégákat, akik addig az önálló gazdálkodás feladatait látták el. Maradtunk úgy tizenöten. A kft számára mindenből bevételt kellett termelni, kockázat nélkül. Még részvételi díjas rendezvényeket sem lehetett rendezni, terembérleti díjat kellett volna fizetnie a szakkörvezetőknek, és minden szervezést, adminisztrációt magukra vállalni. Ez persze nálunk lehetetlen volt. Előálltak mindenféle ötlettel: ne fogadjunk csak fiatalokat, csak kerületieket, amiktől persze több pénz nem lett volna. Azt mondták, kérjünk 200 forintot attól, aki bejön megmérteni a vérnyomását... A legnagyobb probléma az volt – mint országszerte

mindenütt –, hogy ifjúsági feladatok ellátása önként vállalt és nem kötelező feladata az önkormányzatnak. Így, ha megváltozott a politikai akarat, ami létrehozta az irodákat, akkor be is zárták őket. 91 után elindult a szakma fejlődése a minisztérium létrejöttével. Lettek, intézmények, a Mobilitás, pályázatok, amikből lettek álláshelyek, például önkormányzati ifjúsági referenseknek... De nem lett törvény, kötelező feladat, költségvetési finanszírozás. Tehát minden kiszolgáltatott helyzetben van a költségvetés aktuális helyzetének és a politikai akaratnak. Mi ennek 24 év után lettünk a vesztesei. Úgy döntöttek, hogy nem férünk bele a nonprofit közművelődési kft-be. Ki is szerveztek belőle bennünket. Az önkormányzat az összes nonprofit kft-jéből csinált egy közszolgáltató zrt-t¹³. Mi felajánlottuk, hogy szívesen integrálódunk a Prevenziós Központba – aminek része a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálat is, amikkel mindig is volt sok közös ügyünk, együttműködésünk. Ennek nagyon örültek, részletesen kidolgoztuk, még jobban örültek, mert például a családsegítőben csak egy négyórás pszichológus volt, a mieink kaptak volna további feladatokat. Vártam, hogy mikor kerül a képviselőtestület elé, amit kidolgoztunk. Nem került. Felhívott a Szociális Iroda vezetője, hogy három javaslat van. Az egyik, hogy megszüntetnek. Teljesen. A második, hogy egy kollégát a családsegítő, kettőt a gyerekjóléti átvész. A harmadik, hogy lehetünk civil szervezet. Erről egy feljegyzés készült, de arról nem tárgyalt senki, mert mi a nonprofit kft. tagintézménye voltunk, nem rólunk kellett dönten. Tollvonás nélkül szüntünk meg. Nem volt bátorságunk civilként tovább működni, olyan hosszú ideig dolgoztunk biztos költségvetéssel, és már mind 45-50 év felett jártunk. A civil bizonytalanságot nem tudtuk vállalni. Félő volt, hogy 50 fölött találunk-e munkát. Azt választottuk, hogy hárman elfogadjuk a továbbfoglalkoztatást, 12 kollégát pedig végkielégítéssel elküldenek. A legszörnyűbb volt, hogy ezt nekem kellett végigcsinálnom, nem állt senki oda az önkormányzattól.

Soha nem reménykedtem benne 2011 után, hogy újraindul az iroda a XIII. kerületben. Tudtam, hogy ennek vége, nem volt olyan ember, aki csinálja. Amikor átmentem a családsegítőbe, akkor én már nem akartam ifjúsági irodával foglalkozni. Talán, ha nyüzsgölődtem volna, tovább tudtam volna éltetni. De úgy gondoltam, egyedül én ehhez már kevés vagyok. Meg nem is akartam egyedül csinálni, nem volt hozzá motivációm. A családsegítőben mentálhigiénés tanácsadóként én egy más szerepkört próbáltam megvalósítani. Egyedül a keffel foglalkoztam kicsit. Azután, hogy bezártak bennünket, írtak rólam egy nagy cikket, ami elsorolta, hogy mi mindent csináltunk, és azzal zárult, hogy én ezt mind a Hid Prevenziós Központban csinálom tovább. Még egy tévéműsorba is be kellett mennem, hogy kitüntettek. Megalázó volt, de nem mondhattam nemet, mert még a kerületben voltam állásban. Kérhettem volna a végkielégítésemet, de nem akartam munkanélkülivé válni. Hiába írták a kerületi újságban rólam, hogy a családsegítőben folytatom, amit az ifjúsági irodában csináltunk, azt ott én lezártam. Mert úgy gondoltam, hogy nekem már el kell tudnom azt engedni. Nem ugyanaz egyedül csinálni azt, amit húsz emberrel csináltál. Nem csak tőlem működött az ifjúsági iroda, hanem attól a huszon-harminc-negyven emberrel együtt. Közben az ifjúsági irodák éppen úgy átalakultak és elsovadtak, mint a miénk a XIII. kerületben. Ami megvan, az is egy-két emberrel működik. Például Győrben a Hid, ami már vagy 20 éve a családsegítő része. Sok iroda megszűnt, de nagyon sok új szervezet tagja a HAYICO helyén

¹³ Zártkörűen működő részvénytársaság

2011-ben létrejött ISZOSZ¹⁴-nak. Az a klasszikus információs és tanácsadó iroda, amit csináltunk és ami – mondhatom – húsz évig virágzott, az utóbbi tizenegy évben már nagyon kevés van. A zöme már nem erről szól, az biztos. Az ifjúságsegítő képzés, a MOBILTÁS is átalakult.

Én elfogadtam a mentálhigiénikus tanácsadó munkakört a családsegítőben. 2012 januárjától augusztus végéig dolgoztam ott. A feladataimat magamnak találtam ki: az odajáró időseknek csoportot tartottam, egyéni esetkezeléssel foglalkoztam. A családgondozók felajánlották a klienseiknek, hogy beszélgethetnek velem. Szerettem csinálni. Meg voltak lepődve, hogy egy órát beszélgetek velük. Lett 8–15 kliensem, 3–4 csoportom. Eljártam konferenciákra, meg a Budapesti Ifjúsági Tanácsba. Egy alkalomra felkért engem Szabó András, mint a BIFT elnöke, hogy mutassam be, milyen ifjúsági intézmények vannak. Erre az összejövetelre meghívtuk a kerületek képviselőit is. Az előadásom után megkérdezte a ferencvárosi alpolgármester tanácsadója, hogy volna-e kedvem kidolgozni nekik kerületi ifjúsági koncepciót. Elvállaltam ezt a feladatot. Júniusban elfogadta a képviselőtestület, és az alpolgármester felkért a koncepció megvalósítására. Szeptemberben áthelyezéssel átmentem a Ferencvárosi Polgármesteri Hivatalba, ifjúsági és drogprevenációs referensnek.

Egy olyan kerületbe kerültem, ahol a kezdet kezdetén volt egy ifjúsági iroda 2 kollégával, a Boráros téren, de két év alatt megszűnt. Aztán 2000-ben létrejött az Aluljáró Ifjúsági Iroda az Ecseri úti metróállomásban. A koncepcióba beleírtam, elfogadta a képviselőtestület, hogy az irodát a felszínre kell hozni, beleírtam a rövidtávú tervbe, a cselekvési tervbe is, és az alpolgármester támogatta. 2015-re sikerült Bázsa-Mosó Lászlóéknak és Kormos Piroskáéknak megteremteni a H52 ifjúsági irodát. Már a XIII. kerületben sem a klasszikus ifjúsági irodát csináltunk, és így a H52 is közösségi tér lett. Rengeteg szervezettel voltam kapcsolatban, civilekkel, egyháziakkal, intézményekkel. Újjászerveztem a kef-et – amit koordináltam –, a szociálpolitikai kerekasztalt, a pályaválasztási területet, az iskolai közösségi szolgálatot. Megszerveztem a Ferencvárosi Gyermekek- és Ifjúsági Önkormányzatot. Szívemen viseltem az iskolapszichológusok ügyét, az óvodai szociális munkásokét. Foglalkoztam mind a 30 kerületi iskolával. Elkészítettük a Drogellenes stratégiát. Nagyon széles spektrumú preventációs programokat csináltunk az összes iskolában. Preventációs szakemberek képzését, támogatását. Ferencváros önálló költségvetési sorokon támogatta az ifjúsági és a drogprevenációs munkát. Abszolút sikereket értünk el: a H52 mellett megnyitottuk a Konkáv Közösségi Tér és Preventációs Műhelyt, a Mester Galéria és Közösségi Teret, ami művészetekkel foglalkozó közösségi tér, az Itt és Most Közösségi Teret, ami fiatal felnőtteknek a színjátszással, improvizációs színházzal foglalkozó közösségi tere, működtettük a nagymúltú Ferencvárosi Tanodát. Működött az Átkelő Galéria, ami pszichiátria és egyéb betegek kiállítóhelye. Kapcsolatban voltunk az Adna kávézóval, ami a Református Drogmisszió közösségi tere. Kialakítottunk, támogattunk 7–8 közösségi, ifjúsági teret, annyit egy kerületben, amennyi a többi kerületben nincs összesen.

A 2019-es választások nagy változást hoztak Ferencvárosban, úgy tűnt, hogy ezek a tevékenységi körök nem annyira fontosak. Másfél évet vártam, és úgy döntöttem, hogy

¹⁴ Ifjúsági Szolgáltatók Országos Szövetsége

visszakanyarodok az oktatáshoz. De már nem a katedrára, hanem a koordináló, irányító Belső-pesti Tankerületi Központba. Innen segítem az iskolák és a pedagógusok munkáját.

A ferencvárosi pozícióm ifjúsági és drogpreevenációs referens volt. Amikor beléptem, éppen nem volt Nemzeti Drogstratégia.¹⁵ Kef létezett, de nem sokat végzett, a tagjai sem. Nyertek pályázati támogatásokat, de azokat sem tudták elkölteni. Elkészítettük a Ferencvárosi Drogellenes Stratégiát, 2015-től 2020-ig. A XIII. kerületben mentálhigiénés és drogstatégia volt, a mentálhigiénés célok ferencvárosiban is benne voltak, rövid, közép és hosszú távon, de az elnevezése igazodott a Nemzeti Drogellenes Stratégia címhez. A kef-nek az volt mindig a lényege, hogy a szereplők, akik együtt akarnak dolgozni, tudjanak egymásról, és együttműködve dolgozzanak a prevenció, az ártalomcsökkentés és a bűnmegelőzés területein. A kef-ben meghatározó, hogy legyen a szakemberek között együttműködés. Ezért például minden hónapban tartottunk esetmegbeszélőt, szupervíziót, amit Kef párbeszédműhelynek nevezünk el. Ősztől tavaszig havonta tartottunk kef-üléseket, és évente egy kétnapos tréninget. A prevenció programokkal folyamatosan jelen voltunk az iskolákban és a közösségi terek szolgáltatásait is népszerűsítettük. A közösségi terek az elsődleges prevenció színtereivé váltak a kerületben.

A távozásom után a feladataimat részben szétosztották a humánszolgáltatási iroda referensei között. A kef valamennyire létezik

Ferencvárosban önkormányzati intézmények felépítése mellett együtt dolgoztam civil szervezetekkel, kezeltem ifjúsági és kábítószerügyi szervezetek támogatására szolgáló alapokat is. De már a XIII. kerületben sok szakmai szervezettel dolgoztunk együtt, akik együttműködtek programokban. De nem ugyanaz volt a feladat, mint Ferencvárosban, ahol a polgármesteri hivatalt képviseltem. Bevonzottam minden ifjúsági és civil szervezetet, egyházat a kef-be, az oktatási-ifjúsági, és a szociálpolitikai kerekasztalok munkájába.

A gentrifikációban kétségtelenül elől jár Budapesten belül mind a két kerület, ahol én dolgoztam. Ferencvárosban a 90-es években megindította ezt a folyamatot a kerület vezetése: eleve rossz minőségben épült házak elbontásával szigetek jöttek létre, magas minőségű, drága lakásokkal, nyugati nagyvárosok kellemes negyedeihez hasonló életforma is kialakult. A korábban ott élt, szociális problémákkal küzdő, egyebek között roma, embereknek nem volt anyagi esélye ebben részt venni. Angyalföldön később indult, ha kisebb szigeteken is, mint Újpesten a Városkapunál, vagy a Corvin-negyedben. Ezekben a helyeken nagyjából egy időben kezdődött, és ma is nagy léptékben zajlik ez a folyamat. Az én munkámra a XIII. kerületben nem volt különösebb hatással a gentrifikáció. Az ifjúsági irodában még nem csapódott le ebből semmi. A IX. kerületben a rendszerváltás idejére teljesen elslumosodott Közép-Ferencvárosban van jelen ez a folyamat. Hasonló helyzet alakult ki Külső-Ferencvárosban is, de ott azt felszámolták – például a Dzsumbujt¹⁶ – ma nagyon kevesen laknak ott. A Középső-Ferencvárosban értékes régi épületeket felújítottak, illetve sok új épületet építettek.

¹⁵ „Nemzeti Stratégia a kábítószer-probléma kezelésére” elfogadta: 106/2009. (XII. 21.) OGY határozat a kábítószer-probléma kezelése érdekében készített nemzeti stratégiai programról, visszavonva 2010 végén, „Nemzeti Drogellenes Stratégia 2013-2020 - Tiszta tudat, józanság, küzdelem a kábítószer-bűnözés ellen” elfogadta: 80/2013. (X. 16.) OGY határozat a Nemzeti Drogellenes Stratégiáról 2013-2020

¹⁶ Az onnan kiszorított népesség is jelent meg például a Pilis – 2005 óta – város szőlőiben kialakult nyomortelepeken.

Ugyanakkor – főleg a déli részen – vannak nagyon lerobbant házak is, sokproblémás, nagyrészt roma családokkal. Ott volt róla szó, hogy ezzel foglalkozni kell, az esélyegyenlőségi referensnek naponta voltak ehhez kapcsolódó feladatai, például pályázatokkal. Közösségi terek munkájában ez részben jelent meg, például a H52-be jószereivel csak cigány gyerekek járnak, a másik kettőbe járnak mások is. A speciális – például művészeti – profilú közösségi tereken kevésbé jelennek meg ilyen problémák.

Iffúságkutatás. Diósi Pali Újlipótváros északi végén, a lakótelepen lakott, dolgoztunk is vele, ő csinált kutatást a terület közművelődéséről is. A 80-as években nem nagyon foglalkoztak iffúságkutatással. A nagymintás kutatások 99-től fontosak lettek. Ha már nem szólt rólunk törvény, és mindenhol lógtunk a szervezetek között, legalább lett kutatás meg minisztérium. Az volt csak a kutatásokkal a szerencsétlen, hogy csak bizonyos körökben ismertették az eredményeket, és nem kaptak nagy hangsúlyt. De akik tudtak belőlük meríteni, azok helyi szinten megcsinálták a maguk kutatásait, ahogy mi is Ferencvárosban, meg Angyalföldön is. Bevonva a kollégákat, civil szervezeteket, vagy akár egyedül.

Ha lenne iffúságsegítő-képzés, 2022-ben is meg kellene tanítani, hogy milyen intézmények voltak, egy kis rövid történetet, hogy honnan indult. És azt, amit minden segítő szakmában tanítani kell: a segítő és a kliens kapcsolatát, és ennek a módszertanát. Szerintem ez az egyik legfontosabb. Meg olyan szervezeti működéssel kapcsolatos mindennapi gyakorlati dolgokat, hogy amikor már kint van az életben, akkor ott mit csinál. És mindig a korhoz igazított szolgáltatásokat. Aztán persze szociológiát, pszichológiát, önismeretet, az mindenféleképpen fontos minden segítőnek. Tréningeket. Saját élménye legyen a segítőnek. Kevesebb elméletet és több gyakorlati dolgot. Az iffúságsegítő szakképzésben sok elmélet volt. Nem tudom, hogy választják-e hallgatók a kulturális közösség szervező alapszakon az iffúsági munka szakirányt, végül is valamilyen művelődési intézmény mindenhol van, azokba el lehet menni dolgozni. Nem tudom, mi van az integrált közösségi szolgáltató terekkel, csak azt, hogy a Modern falvak, modern városok fejlesztési programban benne vannak.

Holnap reggel jön Csáky Tamás hozzám a Kiscelli Múzeumból, a múlt héten már megnézte az anyagokat, amiket őrizgetek az iffúsági irodáról. Az én elsődleges motivációm érzelmi: ne tűnjön el. Maradjon meg, hogy egyszer létezett ez az intézmény. Nem csak az Iránytű anyagait őriztem, hanem mindent, amit az egész magyarországi hálózattól kaptam, meg a HAYICO-tól. Még abból a szerződésből is van benne másolat, amit 87-ben a támogatásról kötöttek. Az építési dokumentumok is megvannak. Azonkívül lementettem egy pendrive-ra szakmai anyagainkat: az összes szabályzatunkat, munkaterveinket, beszámolóinkat, rendezvényterveinket. Egyrészt látom relevanciáját a feldolgozásnak társadalomtörténeti szempontból: hogyan jöttek létre az iffúsági irodák, és hová jutottak. Vannak köztük cikkek is. Másrészt pedig módszertani szempontból. Vannak dokumentumok, kész forgatókönyvek... Szerintem ahogy mi leírtunk egy forgatókönyvet, ma is ugyanígy csinálják, sőt, lehet, hogy ma már nem is írnak forgatókönyvet, legfeljebb csak képzésben. Vannak benne anyagok, amiket egy az egyben lehet használni, például forgatókönyveket. Vannak, amiket képzéshez lehet mintának használni: hogyan kell megírni egy munkatervet, egy beszámolót. És vannak anyagok, amiket kutatáshoz lehet használni, szakdolgozatíráshoz. Vannak benne tárgyi emlékek, szórólapok és fotók is. A

muzeológus szerint egy része irattári, más része múzeumi. A pendrive-ot már odaadtam. Holnap reggel jönnek a sofőrrel, és elviszik a három nagy dobozt.

Budapest, 2021. március-november

Irodalomjegyzék

Szabó Csaba (2006) (szerkesztő): Kézikönyv ifjúsági információs és tanácsadó szolgáltatások szervezéséhez. Helpi Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda, HAYICO Ifjúsági Módszertani Központ Kecskemét, 2006

Társadalmi beilleszkedési zavarok Magyarországon (1986). Kossuth Könyvkiadó, Budapest

HÍD Család- és Gyermekjóléti Központ története

<http://prevencio.bp13.hu/fomenu/hid-csalad-es-gyermekjoleti-kozpont/hid-csalad-es-gyermekjoleti-kozpont-tortenete.html> (Utolsó letöltés: 2021. 11. 26.)